

MAGYAR KURIR.

Bécs, Kedden, Május' 10-dikén, 1825.

Nagy Britannia.

Bengalából Tiszti-tudósítások érkeztek Londonba, a' mellyek szerint az Archibald Campbell' vezérlése alatt lévő Britannus sereg a' Birmánok armádáját dicsőösségen megverték. Azon tudósításban, mellyeket maga Gen. Campbell Rangun városából December' 10-dikén az Angliai Országlószékhez küldött, illy nevezetes környülállások fordulnak elé: —

„Maha-Bundubla (kétségkívül a' Birmán fő vezér) Dec. 1-ső napján reggel, mint mondják Tinohuh és Saravaddy nevű Princzekkel együtt, 50—60 ezer emberekből álló Birmán-armádával, az én tanám előtt megjelent. Úgy látszott, hogy nagyon jó készülettel legyen. Nevezetesen számos ágyúzó készületei voltak.

„Dec. 1-ső napjától fogva 7-dikeig különböző-különb apró összecsapások fordulván' elé, s ezek által az ellenség a' sántczok között kikergettetvén, végre minden puskáit és egyéb készületeit kezünkbe hagyta s futásban kereste megtartatását. Elestjeinek és sebesséinek számát meghatározva a' föld fekvésének tulajdonsága miatt nem tudhatjuk: de azt gondolom, hogy nem fogom nagyítani a' dolgot, ha az ő egész vesztését 5000 emberekre teszem.

„Ezen hatalmas ellenség, a' melly bennünket csak kevés napok előtt is azzal fenyegetett, hogy telyesen semmivé fog tenni, már most úgy tartathatik, mint a' ki maga tététt semmivé. Röviden szollván, mihelyest mi Bundublát a' sántczok között kivertük, ő elkor már egészen megvere-

tettnek tarthatta magát. A' múlt éjjel kezdett hozzá a' gyalázatos futáshoz. Elszéledve, fegyvereitől megfosztatva, telyesen megaláztatva, sokáig nem fognak ők velünk megmérkezni bátorlodni. Reménlem, hogy a' Birmánoknak az a' löccke, mellyet most tőlünk kaptak, hasznos méreg ellen való orvosságul fog szolgálni. Az Avai Uralkodónak reménségei e' képpen telyesen semmivé lététdőenek!

„Azon hadi készületek, mellyeket az Avai Országlószék ellenünk 7 hónapok alatt tététt, 7 napok alatt elenyészének. Azon 500-darab ágyuk között, mellyek az ő nagy armádájánál találtattak, 240 darab a' mi Lógerünkben vagyon; az ő apró fegyverek' dolgában vallott kára pedig réá nézve kípótolhatatlan. —

A' Kalkuttai Ujságlevelikben, a' mellyek Jan. 4-dikén jöttek-ki, még van egy másodiksori véghatározású győzedelmről is emlékezet, melly az első után hat napokkal, úgy mint Dec. 15-dikén fordult elé. Ezen csatában Princez Saravaddy hozott az Anglusokra 20,000 embereket, mint kinyilatkoztatta, olly célzással, hogy békességi jóvállásokat tegyen. Hanem Archibald Campbell még jó idején eszébe vévén azt, hogy hadi ravaszság fekszik a' békesség-ajánlás alatt, megelőzte az ellenséget, minden további vesztéglés nélkül réá ütött, s 5000 darab apró fegyveroit Lógerének sok bogázsiájával, sok hadi készületeivel és 50 hadi tsajkájival, elvette. Az ellenség' elestjeinek s megsebesedetjének száma itt se irattathatik-meg bizonyo-

san, hanem annyi igaz, hogy itt is sok embereit elvesztette. —

Az Avai Királynak erőszakos halálával történt megöletetéséről ezen tudósításokban semmi emlékezet nemtétettetik.

Rövid summarizatok a' Parlamentum alsó házában elé fordult, 's a' Catholikusok Felszabadittatását jóválló vagy nemjóválló beszédekből.

Goulborn, az Írlandiai Vice-Király Titoknokja illy ellenző okoskodásokat hordott-fel az Emancipatio ellen: „Azok, úgy mond, kik a' Catholikusok' felszabadittatásának rossz következéseitől nem félnek, három féle módokat jóvállanak a' rossz következéseknél örökre való elhárítatásokra vagy megelőztetésre nézve: Először; A' Protestáns Uralkodóknak a' thronusra való következési jussokat, örök-ké való és megsérthetetlen törvénnyé kell tenni. Másodszor; Meg kell határozni, hogy az Anglikána Egyháznak sérelem nélkül fenn kell tartatni. Harmadszor; A' Catholikus Tisztviselőknél a' Romai Udvarral való minden levelezéseit, szoros vizsgálat alá kell vetni. Ezen három Cikkelyeket jóvállják azok, kik a' Catholikusoknak az eddig fennállott megszorító törvények alól lejendő feloldoztatásokat a' Parlamentum előtt vitatják. De kérdés, hogy tetszik-e magoknak a' Catholikusoknak az, hogy ezen három feltétel alatt essék az ő Felszabadulások, 's el fogják-e őket ezen feltételek alatt fogadni?

„Már tudva van az, hogy ők azt a' szempillantatot is felszámították, melyben a' Koronának Praetentáns főrel Catholikus főre kell szállani. Ki kezeskedik nekünk azért, hogy a' Protestáns Egyház fenn fog állani, ha mi Írlandiának Catholika Egyházát törvényesen megismerjük, a' helyet, hogy törvényben ezen sokkal alkalmasabb kifejezéssel elnének: „a' Catholi-

ka Egyház Írlandiában, mint azt eddig is neveztük. Ezen Emancipatio-nak jóvállói azzal is hízelkednek továbbmagoknak, hogy a' Pápát minden veszedelmes befolyástól megfosztják az által, ha a' Catholikusokat egy olly esküvésnek letételére szorítják, a' melly őket a' Pápának a' polgári és világi dolgokban való hatalma alól kivetszi. De én azt mondóm, hogy a' Pápának a' lelkiekben való fő Uradalmát mind ezek az eszközök se' fogják semmivé tenni.“

Goulborn után Minister Canning beszéllet. Beszédje nagyon hosszú, de a' csudálásig fontos volt. Ő nem csak a' polgári 's világi, hanem a' Dogma' mélységeire is bebocsátkozott. Ezen beszédnek fontosságát meg lehet csak abból is eléggé itélni, hogy Minister Canning után Minister Peel beszélvén, a' ki mindenkor a' Catholikusok' kérelmének megtagadttatását szokta sürgetni, utánna Brougham-on lett volna a' sor, hogy beszéljen; de nem cselekedte, következő okát adván halgatásának: „Nékem szükség felett valónak látszik az, hogy a' belső Minister (Peel) ur' ellenkező szavaira valamit feleljen vagy felelhessenek, mint hogy a' külső Minister (Canning) ur', a' ki előtte beszéllet, okoskodásának minden fundamentumait előre úgy meg czáfolta, 's olly győzedelmesen eligazította, hogy jobban már nem lehet. Ohajtja, hogy ma az Emancipationnak a' mai ülésben csak a' talpköve határozassék-meg, hogy az azutánni ülésekben az épület' részeire ki lehessen terjeszkedni, milyenek: hogy mennyire kellessék az Írlandiai Válosztási-jussalbírás quantumát határozni, 's miként kelljen a' Catholikus Papság' fizettetését elrendelni, 's a' t.

Mint hogy a' külső Minister beszédnek fontosságáról mostanság illy sokat olvasunk, addig is, míg a' sor szerint arra bővebben kibocsátkozhatnánk, illőnek tartjuk abból itt előre némelly tárgyakat

felhozni, még pedig azon legnevezetesebb kérdésekről, mellyek a' legmélyebb Dogma körül forognak: — „

„Abból úgy mond, hogy a' Transsubstantiatio a' Catholikusok' hite, annyival kevesebbé hozhatja ki a' Parlamentum azt, hogy ők ez által bünt tenének, mint hogy itt köztünk ezen Protestáns Parlamentumban is ülnek olly tagok, kik a' Consubstantialitást (a' Szentháromsági Egység' titkát) hiszik.

„Azt is felhozzák az Evangélikusok a' Catholika Religiónak ellenére, hogy ez a' maga Papjainak hatalmat ad arra, hogy a' bűnösöknek az ő bűnös cselekedeteikért telyes bocsánatot adjanak. De ez a' vád is tévelygésen épült; mint hogy a' bocsánat csak feltétel alatt adatik a' bűnösöknek, csak nem szórolszóra azon formula szerént, mint az Anglus Egyház' Rituáléja kívánja, hogy annak Papja a' halálos ágyon fekvő bűnösnek bocsánatot ígérjen az ő bűneiért; hasonlítottok össze mind két Egyháznak megbocsátási formoláját, és meglátjátok, hogy mind két Egyházak, csak valóságos megbánásnak, a' bűnhődésről való telyes lemondásnak, 's azon tökéletes meghatározásnak feltétele alatt, hogy a' bűnös ezen túl csak a' jóságos cselekedeteknek követése szerént akar élni, ígérnek neki az ő bűneiért telyes bocsánatot és örökté tartó boldogságot a' Szentírással meggyezőleg. Én ezzel nem egyebet akarok mondani, csak azt, hogy a' két Egyházakat egymástól elválasztó nyílás nem olly nagy, hogy azok, kik a' Catholikusokat a' magok vélekedéseikért üldözik, igen bűnösöknek lenni ne tetszhessenek.

„Azt is hányják a' Catholikusok' szemire, hogy ők hiszik a' jó cselekedeteknek erejét. Én pedig megvallani kéntelenitem azt, hogy én örömebb helyheztettem bizodalمامat azon embernek egyenessébe, ki a' jó cselekedeteknek áldásak telyes foganatosságát hiszi, mint a' ki

úgy vélekedik, hogy a' Hit által mindent megtett, és hogy minden embernek jövődő sorsa már a' Fatum' könyvében változhatatlanul meg volna előre határozatva. A' História megintó példákat mutat nekünk ezen tekintetben. Miben találjuk mind azoknak a' politikai nyughatatlanságotnak kútfejét, a' mellyek ezen országot különböző időszakokban rongálták? Kik voltak itt azok, kik a' magok Királyokat a' vesztőhelyre vitték? Talám a' Páristák? Nem; hanem a' vélek ellenkező Részt; azok tudniillik kik a' Catholikusokat minden befolyástól megfosztották; azok az emberek, kik az erős vak hitet mindenre elgondónek hitték lenni, és a' jó cselekedeteknek semmi erőt nem tulajdonítottak.“ — Itélni lehet ezen szavakból, hogy egyéb különböző Egyházi kérdésekre nézve is miképpen nyilatkozathatta ki magát ezen Minister úr. — A' Pápa Suprematziójától való félelemre nézve azt mondotta, hogy elég bátorságot szolgáltatathat ezen tekintetben az a' Biztosság, melly az Emancipatio után a' Catholikusoknak a' Romai Udvarral való levelezése' vizgálására kifog neveztetni.

Nem halaszthatjuk további idővartásra Minister Canningnak még e' következő fontos szavait: — „

„Már most, úgy mond, még e' következő megjegyzéseket ítélem szükségesnek tenni, a' mellyek úgy szollván nem a' Catholikusok' ügyét különösen, sem nem egyéb magános környülállást, hanem egész Irlandia' állapotját, 's általjában, az egész Anglus birodalom' dicsőségét és bátorságát érdeklik, 's hogy valódi figyelemre vétettessenek megérdemlik. Olly mértékben, mint a' mi segedelem kút fejeink kifejtődnek 's előrehaladásokban más népeknek ezen boldogulását felyül haladják, 's a' melly mértékben a' mi hatalmunk magát jobban-jobban meg erősíti és kiterjeszti, hihetőképpen illy

nérték szerént elevenül-fel, mint ez a magános személyek között is történni szokott, a' szomszéd nemzeteknek ellenünk való irigykedése 's az a' kívánság, hogy bennünket a' felették való elsősegtől megfoszthassanak. —

„Hova fogják ekkor szeméiket vetni a' mi ellenségeink, hol fogják keresni biróalmunknak megséríthetőbb gyeuge oldalát? Bizonytal nem másutt, hanem Irlandiában. A' természeti ösztönöztetés fogja őket oda vezérteni. Ott fogják őket egész reménségeket és vigasztalásokat azon állapotban keresni 's meg is találni, a' melyben mi az Irlandusokat tartani fogjuk. Így fognak a' mi ellenségeink szólnai: „Ezen részén gyenge Anglia; ez az ő megsebesíthető része! (ezen szavak lármás helybehagyással fogadtattak a' jelenlévőktől) — „Hanem mind ezekben legrosszabb az, hogy mind ezek tiszta igazságok. Én semmit se' kételkedek azon, hogy ezen ház meggyőződéssel hiszi azt, hogy a' mi Országunk semmi külső megtámadástól nem félhet: mind azonáltal még is kötelességem nékem az, hogy ezen házat bizonyossá tegyem mint külső dolgokra ügyelő Minister a' felől: hogy ha mi a' Catholikusokat tovább is az ő mostani állapotokban maradni engedjük, ez által olly betegséget fogunk magunkban táplálni, a' melly már olly közel áll testünk nemesebb éltető részeihez, hogy könnyen veszedelmes lehet azoknak. —

„Én tehát azt kívánom ezen háztól, hogy gyógyítsa-be azon sebet, melly illy régolta emeszi Státusunk' testét. Így meg fognak reménségekben csalattatni azok, a' kik nekünk veszedelmünket keresik. Talpkövet fog tenni ezen lépésünk az egységre ott, a' hol ellenségeink egyenlenségnek gerjedését reménlették. Én hiszem, hogy ha az én jóvállásim beteljesedésre juthatnak 's azután még egy alkalmatosságunk leszen arra, hogy nemze-

tünk betsületét oltalmazni kellessék, ekkor úgy be fog eme' seb gyógyulni, hogy helye se' fog többé látszani.“

Megjegyzettük közlelbbi levelünkben, hogy ezen sok ellenző és pártfogó beszédek után Apr. 22-dikére virradó hajnali 3 óraker, a' Catholikusok' részére elég győzelemmel meghatározott ezen kérdés, mint hogy' a' jelen volt tagok közül 268-czan fogták pártját, 's 241-gyen voksoltak ellene. Hanem ugyan akkor azt is megjegyzettük, hogy ha a' Catholikusok' reménségének hajója a' Karibdis mellett elevezhet is, csakugyan el kell még neki Scilla mellett is evezni, a' hol már az elsőnél lett szerentsés elevezés után, kétszer kellett hajótörést szenvednie. Míg itt is szerentsésen által nem evezni, addig nem juthat a' jó reménség rév-partjához, hogy helybehagyás által kívánt vég-erősségre kaphasson. Értjük a' felső házat, hol az Angliai egész Fő-Papság ellenkezik, kivéven a' Norwika Püspököt, a' ki már jó esztendő ember.

Mikor ezen nagy tárgyat a' Husvétli innepeknek eltelése után April. 19-dikén, Vice Báro Burdett ismét a' Parlament' elibe vitte, sokan jelentették magókat, hogy beszélni kívánnak. Ezek között találtott Brownlow nevű tag is, kinnek nevét a' jelenlévők hallván, egyszerre minden felől ezen kiáltás hallatott csak: nem megsikertítő lármával: „Brownlow! Brownlow beszéljen! — ki tehát felállván e'képpen beszélt: — „

„Én, ugy mond, ezen kérdést tárgyzó beszédem' alapja gyanánt ezen szavakat botsátom előre: Irlandiának állapota nem tarthat tovább úgy, mint eddig tartott.

„Irlandiának mostani állapota igen veszedelmes; a' részrehajlások nem megszerve vagynak az egymástól való hajbaká-

pástól; ott a' jobbitásokra semmi buzdi-
tó eszközök nem talátnak, pedig nyil-
vánvaló dolog, hogy Irlandiára nézve is
kellene valami e'felénk történni. A'
kérdés csak ennyiből határozódik: hogy
mibe' kellene ezen valami nck állani?
Viszsa felé fogjuk-e lépéseinket 's megújít-
suk-e régi büntető törvényeinket? Vagy
pedig, ha már vissza felé való lépéseket
nem tehetünk, egyszerre fogjunk hozzá
az előre léptetéshez, 's kövessük az en-
gedési principiumokat. —

„Ha ezt kérditek tőlem: azzal az
elleneséges indulattal — de nem le-
szek magam ellen igazságtalan, mert nem
viseltetem én azt az Irlandusok ellen so-
ha ellenséges indulattal — ha azt kér-
ditek tőlem: hogy azzal a' különös ide-
genkedéssel bírok én még most is,
a' mellyel, már ezt akár jól akár rosszul
cselekedtem, a' mellyel ez előtt hat millió
Irlandus alattvaló társaim eránt viseltet-
tem? kéntelen leszek e'képpen felelni: —

„Teljesseggel nem; sőt ep-
pen ellenkezővel. Össze omlóttak
már azok a' régi avult alapok, a' mel-
lyeken én eddig való hajlandóságomat
felépíttettem volt. Sok olly indító okok,
mellyek engem' ezen idegenségre eddig
határoztak, 's a' mellyeket mások által is
felhordattatni hallottam, vagy már telye-
sen elenyésztek, vagy ha még fennállának
is, nagyon meggyengültek. A' mi engem
személyesen illet, én, a' magam együ-
gyű értelmem, közönséges egyenességem,
's tiszta gondolkodásom szerint nem tu-
dok egyebet mit tenni akkor, mikor ma-
gamat valamely tévedésen találok, egye-
dül annál, hogy hibámat megvállom, meg-
esmérni, és olly módon elégét teszek erét-
te, mint a' körülállások, a' mellyek kö-
zött vagyok, megengedik. —

Jól tudom, hogy a' gondolkodásnak
megváltoztatása ezen házban már sokszor
csufolódo megjegyzésekre, békételenkedés-

nek gyanítására, 's minden ilyen kedvet-
len magyarázatokra szolgáltatott okot,
csak olyanra nem, melly a' keresztyéni
szeretettel megegyezne. Reménlem sőt hi-
szem is, hogy mások is sokan talátnak
azon esetben, hogy eddig ezen ugynék el-
lenzői lévén, annak mostan heves oltal-
mazójává lettek, 's hazafi társaik eránt vi-
seltető minden kedvetlen indulatokat le-
tettők, vagy le fogják tenni. Ó megérlelt
fontolás után jutott ezen határozásra, és
ha magát már most ezen meggyőződéshez
nem alkalmaztatná, úgy 's, mint gondol-
ja, mind magát mind pedig azon Grófsá-
got megcsalná, a' melytől ezen Parlamen-
tumnak tagjává választatott 's küldettett
(Halljuk! Halljuk!).

„A' Catholika Religióról semmit szol-
lani nem akarok. Ezen mondás: „Ne íté-
ljétek, hogy megatok ne ítéltessetek“ —
igen szép mondás az illy tárgyakra nézve,
's kivált a' Religióra igen szépen lehet al-
kalmaztatni. De az: hogy a' Catholika Re-
ligió a' polgári kötelességeknél megtételé-
ben akadályul légyen, hogy az alattvalók
hűségét gyengítse, hogy az Országlásnak
az alattvalókon való hatalmát megzavarja,
és hogy a' Catholikusok minden tekintet-
ben a' Pápa' vezérlése alatt volnának,
ezek mind olly feltételek, a' mellyek meg-
tsalattatásból származnak.

„Ha igaz az, hogy a' Király a' maga
Catholikus alattvalójának tökéletes hűsé-
gekhez nem bízhatik, így hiszem, hogy
ezek eránt szüntelen gyanúsak kell len-
ni, 's ezen esetben nékiek a' törvényho-
zásban való részesüléstől egészen ki kell
zárattatni. Ellenben ha igaz, ha megmu-
tattathatik, és én e'felől telyesen meg is va-
gyok győztetve, hogy a' Catholikusok a'
Király eránt, az Országlószeik eránt, 's a'
Constitúció eránt való hűségben senkinél
nem alábbvalóbbak, így ezen ház bizony-
nyal egyetért vélem abba, hogy a' Catho-

likusok a fő hivatalokból 's a' törvényhozáshól többé ki nem zárattathatnak.

„Ha az előnkbe adatott bizonyágtételek igazak, ha igaz az, hogy nemeszürű nagy lelkű 's értelmes emberek Irlandiából hozzánk azért jöttek, hogy minket az igazság 's valóság eránt felvilágosítsanak, 's nem oda czéloznak, mint némelyek hirdetni mérészlették, hogy a' magok igazságtalan ügye mellett hazudjanak, 's neveiket és becsületjeiket megszeplősítsék: így, Uraim, csapjunk bátorsággal kezét vélek, dölgozzunk vélek együtt, és szégyenítsük meg azokat, a' kik őket rágalmazták.“

Végre leszállott az Orátor az Irlandus Püspököknek kikérdeztetésekre, 's megmutatta azoknak feleleteikből, hogy a' Catholika Egyház a' Pápának a' világiakban semmi hatalmat nem tulajdonit. — Beszédje által sokaknak nagy meglepédedést szerzett az Orátor.

D é l i A m é r i k a .

A' Kolumbiai Országlószéknek czutánni lakhelye, egy Végzés szerént, melly a' múlt Novemberben jött-ki, nem Santa-Fé-de-Bogota leszen: hanem új várost építenek ezen czélra Bolívar nevezet alatt; addig pedig, míg ezen új város megkészsülne, Okanába tétetik által az Országlószék minden hozzá tartozó részeivel vagy ágaival.

A' Neu-Yorki Ujság levelek szerént, a' mellyek Márcz. 27-dikén jöttek-ki és már Londonba megérkeztek, Cuba szigetén zavarosodni látszanak a' környülállások, 's a' csendesség távozni kezdett onnét. Az idegenek, kik a' szigeten passus nélkül megtaláltattak, mind fogházba vitettek, 's az Eszak-Amérikából oda érkező levelek és ujságok szorosán megvizsgáltatnak, 's a' majos hírek szerént Márcz. 5-dik napján az

úgy nevezett Martziális Törvény az egész szigeten kihirdettetett.

A' Londoni Kurír szerént Rio-de-Janeirióbol Márczius' 3-dikáról levelek érkeztek Londonba, mellyekben az íratik, hogy a' Perui volt Vice-Király La-Serna és Generális Valdecz egy Francia hajón oda megérkeztek, 's Generális Kanterak is egymás, de ugyan csak Francia hajón, ugyan oda minden órán várattatott, a' melly szerént szükségtelen volna a' Perui Independenseknek Dec. 9-dikén nyert véghatározású győzedelmeskedéseken tovább kételkedni.

B é c s .

Császár és Király Ő Felsege kegyelmesen méltoztatott Fő Tisztelendő Palugyai és Bodafalvi Palogya y Imre Urat, Gaczkai Szent Miklos Apáturát, a' Szepesi Püspöki Megye' Kanonokját, Cathédralis Fő Esperestet, több T. N. Vármegyék' Tábla biráját, Királyi Tábla' Praelatusává nevezni.

Posonybol Május 6-dikán így írnak: — „A' mi Dunánknak tulsó vagy jobb partja felől e' h. 2-dikától fogva szorgalmatossággal dolgoznak. Az innét Bécs felé vivő töltés-útnak az a' része, mellyet az 1809-ben eléfordult nagy jégmenés elmosott 's össze szaggatott vala, Felseges Rendelések szerént egy egészen új útnak készítése által helyre fog állittatni, 's ezen munkán most 6000 emberek és 2000 szekerek foglalatoskodnak.

Méltóságos L. B. Perényi Perényi János Cs. K. Kamarás Úr, T. N. Nyitra Vármegyének hajdoni Fő Ispányi hivatali Administrátora, e' hónap' 3-dikán szél-ütés miatt meghalálozott.

A' Felseges Urunk és Aszszonyunk útazások' leírásának Folytatása: —

A' Mailandi ujságban illy tudósítás közöltetik Ó Cs. K. Felségeknék Veronába lett megérkezéséről: — „

„Császár és Király Ó Felsége Ferencz Károly Cs. Fő Herczeggel Apr. 27-dik napján délben Veronába kívánt állapotban megérkeztek 's a Két-torony-névű Vendégfogadó házba szállottak-bé, a' hol Vice-Király Ó Cs. Fő Herczagsége által, a' ki oda előttök egy orával érkezett vala meg, fogadtattak. —

„Ezen órának eltelése alatt három sebes posták, mellyek közzül mindenik egy-egy fertály idő-közre követte a' másikat, jelentették Ó Cs. Fő Herczagségének a' Fels. Császár közelítését 's nem soká leendő megérkezését. Mihelyest az Ó Felsége úti szekerei a' szomszéd halmokra megérkezni szemléltettek, ezt azon szempillantásban három mozsárágyú lövések és a' harangok' megzudulása adták hírül a' városkozó sokaságnak. —

„Az uczákat, mellyeken be kellett jőni 's a' nevezett fogadóház előtt találtató piacot véghetetlen sokaság, 's a' házak ablakait nagy számú uraságok lepték és töltötték-el; 's azon sok hintók, mellyek a' Cs. K. Felségeknék elejikke mentek vala, a' Felség utazó szekerei után szép sorral jöttek-be a' városba, 's nagyon emeltek a' fényes pompának díszét. —

„Délután a' mezei gazdasági Akadémiát méltoztatott meglátogatni Ó Cs. K. Felsége, hogy a' miv-mesterség 's szorgalmatoskodás szerzeményeinek kitétetve lévő gyűjteményét szemügyre vegye, a' honnét való visszatérése után a' Tiszti Karolknak udvarlását fogadta-el. Estvére megvilágosított a' város.

„Ápril. 28-dikán Jél előtt Császárné Ó Felsége is megérkezett testvérével Sofia Cs. Fő Herczegnével Veronába hasonló ohajtott jó egészségben. Nagy számú hintók kísérték-bé a' Felséges aszszonyságo-

kat a' városba, mellyekben sok Uraságok elejikke mentek vala. Az uczákat, mellyeken bejöttek a' Fels. Utasok véghetetlen sokaság lepte-el. Örvendetes megérkezéseket harangok zugása jelentette

Későbbre ezek találatnagyan csak a' Mailandi Ujságban, Mantuából Apr. 30-dikáról:

Ó Felsége a' Császár Ferencz Károly Ó Cs. Fő Herczagségével, ma reggeli 9 órakor ide megérkezének, minekutána ugyan ide Vice-Király Ó Cs. Fő Herczagsége és Hitvese már az előtt egy órával megérkeztek volna, Császárné Ó Felsége pedig és Sofia Cs. Fő Herczegné azután úgy mint 11 órakor érkeztek-meg. Mindnyájok kívánt jó egészségben vagynak. Mind azok a' helységek, mellyeken a' Felséges utasok Veronától fogva Mantuáig általjöttek, szépen felékesítettve valának virágokkal, szőnyegekkel, és győzedelmi kapukkal. Hogy az Örvendezési hódulásnak megtételében első lehessenek sok uraságok előre kigyülekeztek azon kapú eleibe, mellyen a' Felséges Vendégeknék be kellett jőniék, 's az uczákon mindenütt véghetetlen örvendező sokaság várakozott. Ezen szünteleni éljen kiáltozás, 's az örvendezésnek sok ezer féle hangon való okhózása kételkedésen kívül való bizonyosságai valának azon belső szives indulatnak és tiszteletnek, mellyek által az egész nép Ó Felségek eránt lelkesítettik.

Bécsben a' marhahusnak fontját ezen hónapban ezüstben 6, V. czédulában 15 krajtzáron mérik.

Ritkán találtató Literatura.

Az Audei Császár (Napkeleti Indiában), a' ki illy titulust ad magának: A'

győzedelmesnek atyja, a' Hitnek megtisztelője, az időnek Fejedelme, a' Hitnek győzedelme, az Oroszlány, a' Padischa, nagyon szép munkát írván tulajdon maga, azt igen drága kötetekben az Angliai Indus Kereskedő Társaságnak ajánlotta, hogy Európában osztaná-ki, a' szerént, mint jónak fogná találni. A' Könyv hét Foliánt kötetekből áll. Az első hat kötet Persiai Szó-könyv; a' 7-dik Grammatika. A' Császár czimerei (tudniillik két Oroszlányok, mellyek között mindenik egyegy zászlót tart körmei közt, két halak, thronus, korona, csillag, a' tenger habjai) minden lap' számoztatja felibe fel vagynak nyomva. A' két Oroszlányok a' Hyder szót fejezik-ki, a' melly Oroszlánt a' maga tulajdon nevet jelenti; a' zászlók, thronus, korona, és csillag, a' Császár vezeték neveire mutatnak; a' tenger' habjai pedig a' könyv' titulusára.

Az 1552-dik esztendőben Ejub Dynastiájából származott Hamai Fejedelemnek Abulfedának, a' ki Európában mint nagy Historikus és Geographus úgy csergetes, idejétől fogva semmi Emir, Szultán, Schah, és Padischa nem tett a' tudományoknak mint író, olly nagy és fontos hasznót, mint ezen újabb időben a' nevezett Audei Császár, a' Persiai minden szólnak teljes és nagyon tökéletes összeszedése és kiadása által, mellyért neki a' Német Litteratúra, melyről azt tartják, hogy a' Persiaihoz legközelebbi nyelvrokonsággal bír; legnagyobb köszönettel tartozik. Udvari Tanácsos Ritter Hammer úr, a' ki ezen Császári munkából egyet ajándékba' kapott, idővel, minikutánna figyelmetes megolvasásán által esik, bő-

vebben fogja felőlle a' tudományos közönséget tudósítani.

Magyar Ország.

Vasárnap, úgymint: Május 1-ső napján Pesten az Evangélikusok templomában tartatott a' halotti tisztelet Méltóságos Ozori és Kochanoczi Ottlik Dániel Urért, a' ki azon kívül, hogy a' Fő Törvényszéknél Itélő Mester vala, egyszersmind a' Pesti Évang. Ekklesiának Inspectorá is volt. Ezen végső tisztelet Német Kar-énekekkel kezdődött, minthogy ezen Ekklesiában az Isteni tisztelet rendszerént Német nyelven tartatik; ezután következett az oltártól való Német beszéd Tiszt. Kalchbrenner Úr által mondatva, mellyre ismét Német Kar-ének tartatott. Ezután a' gyülekezet Magyar Éneket énekelt, mellyre a' Magyar halotti prédikáció következett, mellyet Tiszt. Polony András Tápio Sz. Mártonyi Prédikátor mondott. Ezt követte a' gyülekezetnek egy vers Magyar éneklése. Továbbá az oltárnál tartatott Német nyelven az imádság és áldás, a' egy vers Ének fejezte be a' halotti tiszteletet.

Ugyan Május első napján tartotta a' Dunamelléki Ref. Ekklesiák Superintendenciája a' maga Superintendenciális gyűlését, mellyre szokás szerént mind a' Tractuális Curátor Urak, mind a' Tiszt. Prédikátor Urak nagy számmal egybe jöttek: — valamint esztendőnként September első napján mind a' négy Superintendenciának Küldöttei ugyan Pesten szokták össze gyűlni az Ekklesiák közös ügyeinek elintézésére.